

Opština Berane

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti

SOCIJALNA I DJEČJA ZAŠTITA

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost kojom se obezbjeđuju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni pojedincu i porodici sa nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima, koji uključuju prevenciju i pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku.

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost od javnog interesa, koja se zasniva na principima uvažavanja integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječje zaštite.

Socijalna i dječja zaštita ima za cilj unapređenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice.

Ostvarivanje javnog interesa u socijalnoj i dječjoj zaštiti obezbjeđuje **Crna Gora i lokalna samouprava.**

Prava iz socijalne i dječje zaštite po Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list CG", br. 027/13, 001/15, 042/15, 047/15, 056/16, 066/16, 001/17, 031/17, 042/17, 050/17, 059/21, 145/21):

- 1) *Osnovna materijalna davanja;*
- 2) *Usluge socijalne i dječje zaštite.*

➤ Koja se prava mogu ostvariti kod nadležnih državnih institucija?

a) OSNOVNA MATERIJALNA DAVANJA

Osnovna materijalna davanja iz socijalne zaštite su:

- 1) materijalno obezbjeđenje;**
- 2) lična invalidnina;**

Prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite

Opština Berane

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti

- 3) dodatak za njegu i pomoć;
- 4) zdravstvena zaštita;
- 5) troškovi sahrane;
- 6) jednokratna novčana pomoć;
- 7) naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu.

Ko ima pravo na ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz socijalne zaštite i na koji način to može ostvariti?

1. **Pravo na materijalno obezbjeđenje**, uz ispunjenje zakonskih uslova, može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice:

1) nesposoban za rad;

2) sposoban za rad, pod uslovom da je:

- trudnica;

- samohrani roditelj;

- roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom;

- lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu;

- lice poslije navršene 18. godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje;

- dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci.

2. **Pravo na ličnu invalidninu** ima lice sa teškim invaliditetom.

Pravo na ličnu invalidninu može ostvariti lice iz stava 1 pod uslovom da nije korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima.

Prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite

Opština Berane

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti

3. **Pravo na dodatak za njegu i pomoć** ima lice kome je zbog tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili senzornih oštećenja ili promjena u zdravstvenom stanju neophodna njega i pomoć da bi imalo obezbijeđen pristup zadovoljavanju potreba. Pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice iz stava 1 pod uslovom da ovo pravo nije ostvarilo u skladu sa drugim zakonima i da nije korisnik prava na ličnu invalidninu u skladu sa ovim zakonom.

4. **Pravo na zdravstvenu zaštitu** obezbjeđuje se korisniku: materijalnog obezbjeđenja, lične invalidnine, dodatka za njegu i pomoć i usluge smještaja, ukoliko ovo pravo nije ostvario po drugom osnovu.

Pravo iz stava 1 obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

5. **Pravo na troškove sahrane** u slučaju smrti korisnika: materijalnog obezbjeđenja, lične invalidnine, dodatka za njegu i pomoć i smještaja, obezbjeđuje se u skladu sa ovim zakonom. Pravo na troškove sahrane za korisnika iz stava 1 ima lice koje je preuzelo plaćanje troškova sahrane, ukoliko to pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Troškovi sahrane za lice iz stava 1 ostvaruju se kod centra za socijalni rad.

6. Pojedinaac, odnosno porodica koja se, zbog posebnih okolnosti koje utiču na stambeno, materijalno i zdravstveno stanje, nađe u stanju socijalne potrebe može ostvariti **pravo na jednokratnu novčanu pomoć**.

Lice iz stava 1 ostvaruje ovo pravo u skladu sa kriterijumima i po postupku koje propisuje nadležni organ državne uprave.

Visinu pomoći iz stava 1 određuje centar za socijalni rad zavisno od potrebe pojedinca, odnosno porodice i materijalnih mogućnosti države.

7. Jedan od roditelja, odnosno staratelj korisnika prava na ličnu invalidninu ima **pravo na naknadu**, za svakog korisnika pojedinačno. Pravo iz stava 1 ovog člana ima jedan od roditelja, odnosno staratelj koji ima najmanje jednog korisnika prava na ličnu invalidninu i jednog ili više korisnika prava na dodatak za njegu i pomoć, za svakog korisnika pojedinačno.

Pravo iz stava 1 ima i jedan od roditelja, odnosno staratelj dvoje ili više korisnika prava na dodatak za njegu i pomoć, za svakog korisnika pojedinačno.

Lica iz st. 1, 2 i 3 ovog člana imaju pravo na naknadu pod uslovom da korisnik prava na ličnu invalidninu, odnosno prava na dodatak za njegu i pomoć ne koristi uslugu smještaja.

Osnovna materijalna davanja iz dječje zaštite su:

Prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite

Opština Berane

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti

- 1) naknada za novorođeno dijete;
- 2) dodatak za djecu;
- 3) troškovi ishrane u predškolskim ustanovama;
- 4) pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama;
- 5) refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;
- 6) naknada po osnovu rođenja djeteta;
- 7) refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Ko ima pravo na ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz dječje zaštite i na koji način to može ostvariti?

1. Naknada za novorođeno dijete;

Jedan od roditelja, usvojilac, staralac ili hranitelj može ostvariti pravo na jednokratnu naknadu za novorođeno dijete do navršene jedne godine života djeteta.

2. Dodatak za djecu

Pravo na dodatak za djecu može ostvariti dijete do navršene 18. godine života.

3. Troškovi ishrane u predškolskim ustanovama;

Pravo na troškove ishrane u javnoj predškolskoj ustanovi ostvaruju djeca u skladu sa zakonom kojim se uređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

4. Pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama

Pravo na pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama imaju djeca i mladi koji su ostvarili pravo na vaspitanje i obrazovanje, u skladu sa posebnim zakonom. Pravo na pomoć iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) troškove smještaja u ustanovu;
- 2) troškove prevoza.

Prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite

Opština Berane

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti

5. Refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

Lice koje se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni, naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo ostvaruje kod centra za socijalni rad.

Poslodavac ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

6. Naknada po osnovu rođenja djeteta;

Jedan od roditelja koji je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i student može ostvariti pravo na mjesečnu naknadu po osnovu rođenja djeteta, do navršene jedne godine života djeteta.

7. Refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Poslodavac ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za rad sa polovinom punog radnog vremena, u iznosu od 50% zarade zaposlenog.

b) USLUGE U OBLASTI SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

Usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su:

- 1) podrška za život u zajednici;**
- 2) savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga;**
- 3) smještaj;**
- 4) neodložne intervencije i**
- 5) druge usluge.**

Bliže uslove za pružanje i korišćenje usluga, normative i minimalne standarde usluga iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

1. Podrška za život u zajednici;

Usluge podrške za život u zajednici obuhvataju aktivnosti koje podržavaju boravak korisnika u porodici ili neposrednom okruženju. Usluge podrške za život u zajednici su: dnevni boravak, pomoć u kući, stanovanje

Prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite

Opština Berane

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti

uz podršku, svratište, personalna asistencija, tumačenje i prevođenje na znakovni jezik i druge usluge podrške za život u zajednici.

2. Savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga;

Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge obuhvataju: savjetovanje, terapiju, medijaciju, SOS telefon i druge usluge s ciljem prevazilaženja kriznih situacija i unaprjeđivanja porodičnih odnosa.

3. Smještaj

Smještaj je usluga koja podrazumijeva boravak korisnika: na porodičnom smještaju-hraniteljstvu, porodičnom smještaju, u ustanovi, u prihvatilištu - skloništu i u drugim vrstama smještaja. Smještaj može biti privremeni, povremeni i dugotrajni.

4. Neodložne intervencije

Usluge neodložne intervencije pružaju se radi osiguranja bezbjednosti u situacijama koje ugrožavaju život, zdravlje i razvoj korisnika i obezbjeđuju se 24 sata dnevno.

Usluge neodložne intervencije pruža centar za socijalni rad uz obaveznu saradnju sa drugim nadležnim organima i službama.

➤ Koja prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite se mogu ostvariti kod lokalne samouprave?

Pravni osnov

Odlukom o socijalnim davanjima ("Službeni list CG-Opštinski propisi", br. 022/14, 023/15, 020/18) utvrđeni su oblici socijalne i dječje zaštite čije ostvarivanje obezbjeđuje Opština Berane.

Ko ima pravo na ostvarivanje jednokratne novčane pomoći i na koji način to može ostvariti?

Jednokratna novčana pomoć

1. Pravo na jednokratnu pomoć imaju pojedinci i porodice u stanju socijalne potrebe, koji su državljani Crne Gore sa prebivalištem na teritoriji opštine Berane, a koji se uz to nalaze u izuzetno teškoj materijalnoj situaciji koju ne mogu samostalno da prevaziđu, posebno kada je riječ o zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, potreba u specifičnim situacijama i drugim slučajevima, a kada postoje opravdani razlozi za pružanje jednokratne novčane pomoći.

Prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite

Opština Berane

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti

Postupak za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć ostvaruje se podnošenjem zahtjeva kod nadležnog organa lokalne uprave- Sekretarijata za opštu upravu i društvene djelatnosti.

Zahtjev za ostvarivanje jednokratne pomoći podnosi se na posebnom obrascu koji se može preuzeti u Građanskom birou opštine Berane.

Uz zahtjev se prilažu sledeći **dokazi**:

- ✓ zdravstvenom stanju,
- ✓ o prihodima,
- ✓ uvjerenje o kućnoj zajednici i
- ✓ drugi dokazi koji potvrđuju teško materijalno stanje.

Takođe, Predsjednik opštine Berane može odobriti jednokratnu novčanu pomoć i odrediti njenu visinu, na osnovu zahtjeva stranaka, priložene dokumentacije, razgovora na prijemu stranaka, izvještaja i drugih vidova saznanja o licima koja se nalaze u stanju socijalne potrebe.

- 2. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju i majke** za svako novorođeno dijete sa troje i više djece, koje su državljanke Crne Gore sa prebivalištem u naseljima na teritoriji opštine Berane: Babino, Bastahe, Bubanje, Buče, Budimlja, Crni Vrh, Crvljevine, Dapsiće, Donja Ržanica, Donje Zaostro, Dragosava, Glavaca, Goražde, Gornje Zaostro, Jašovići, Kaludra, Kurikuće, Lazi, Lubnice, Lužac, Mašte, Mezgale, Orah, Petnjik, Praćevac, Radmuževići, Rovca, Rujišta, Skakavac, Štitari, Tmušići, Veliđe, Vinicka, , Vuča, Zagorje, Zagrad i Zagrađe.

Zahtjev za ostvarivanje jednokratne pomoći podnosi se na posebnom obrascu koji se može preuzeti u Građanskom birou opštine Berane, u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta.

Uz zahtjev se prilažu sledeći **dokazi**:

- ✓ Izvod iz matične knjige rođenih za djecu,
- ✓ Fotokopija lične karte majke,
- ✓ Uvjerenje p prebivalištu majke,
- ✓ Uvjerenje o kućnoj zajednici,
- ✓ Uvjerenje mjesne zajednice da majka ima prebivalište u naseljima te mjesne zajednice godinu dana prije rođenja djeteta,
- ✓ broj žiro računa.